

Sygn. akt VIII U 304/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 lutego 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od września 2013 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 304/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. P. (P.) prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 29 września 1980r. do 31 maja 1993r. i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującej zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. w okresie od 29 września 1980r. do 31 maja 1993r.,

ponieważ zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione przez archiwum, które nie było pracodawcą ubezpieczonego ani następcą prawnym ówczesnego pracodawcy odwołującego.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. P., urodzony (...) w dniu 17 września 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył(...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 9 lat, 1 miesiąc i 6 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony jest członkiem OFE i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej w okrasach od 29 września 1980r. do 31 maja 1993r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., ponieważ zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach zostało wystawione przez archiwum, które nie było pracodawcą ubezpieczonego ani następcą prawnym ówczesnego pracodawcy odwołującego.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., w okresie od 29 września 1980r. do 31 maja 1993r. ubezpieczony pracował kolejno jako kierowca od 29 września 1980r. do 30 listopada 1981r., następnie jako spawacz od 1 grudnia 1981r. do 23 stycznia 1985r., poczym ponownie jako kierowca od 24 stycznia 1985r. do 31 maja 1993r. Przedsiębiorstwo świadczyło usługi budowlane. Budowało drogi, mosty, kanalizację na terenie (...). Ubezpieczony jako kierowca autobusu marki J. zajmował się przewozem pracowników do i z pracy, tj. dowoził i odwoził pracowników na i z budów na terenie (...). Sporadycznie jeździł także Osinobusem, którym przewoził więźniów z więzienia na budowy i z powrotem. Zarówno autobus jak i osinobus miały ponad 15 miejsc siedzących. Pracę kierowcy autobusu powyżej 15 miejsc wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie.

Dalej Sąd ustalił, iż będąc ubezpieczony zatrudnionym na stanowisku spawacza faktycznie pracował jako spawacz elektryczny. Prace wykonywał na terenie budów w G. i O.. Do obowiązków odwołującego należały wyłącznie prace spawalnicze. Ubezpieczony jako spawacz pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: J. K. i K. S. (rozprawa z dnia 15 kwietnia 2014r. 7 min. 4 sek. – 16 min. 15 sek.), wyjaśnień odwołującego (rozprawa z dnia 15 kwietnia 2014r. 16 min. 16 sek. – 23 min. 23 sek.), a także akt osobowych ubezpieczonego z (...) Przedsiębiorstwa (...) w G. (koperta k. 14 a.s.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 2 i dział XIV poz. 12 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów oraz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W oparciu o delegację ustawową zostało wydane przez Ministra Górnictwa i Energetyki Zarządzenie nr 17 z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz. Urz. WUG z dnia 12 sierpnia 1983 r.), którego Załącznik Nr 1 stanowi wykaz stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku

emerytalnego, wymienione w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Dział VIII tego Załącznika zatytułowany „W transporcie i łączności” pod pozycją 2 „Praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych /specjalnych/, pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, punkt 4 wymienia: „kierowcę autobusu o liczbie miejsc siedzących więcej niż 15”. Natomiast Dział VIII tego Załącznika zatytułowany „Prace różne” pod pozycją 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”, punkt 10 wymienia: „spawacza elektrycznego”.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Rodzaje prac, które należy zaliczyć jako wykonywane w warunkach szczególnych, w wypadku pracowników (...) Przedsiębiorstwa (...) w G. określają wykazy stanowiące załącznik do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz. Urz. WUG z dnia 12 sierpnia 1983 r.). I tak w dziale VIII, pod pozycją:

- 2 w punkcie 4 wymienione są prace na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących więcej niż 15;

a w dziale XIV, pod pozycją:

- 12 w punkcie 10 wymienione są prace na stanowisku spawacza elektrycznego.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony J. P. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 29 września 1980r. do 31 maja 1993r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale VIII:

- poz. 2, pkt. 4 tj. pracą kierowcy autobusów o liczbie miejsc siedzących powyżej 15;

i w dziale XIV:

- poz. 12, pkt. 10 tj. pracą przy spawaniu elektrycznym.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującego tego okresu pracy, argumentując że ubezpieczony przedłożył zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez archiwum, które nie było pracodawcą ubezpieczonego ani następcą prawnym ówczesnego pracodawcy odwołującego.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym

określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że J. P. w dacie złożenia wniosku o emeryturę spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy